

แผนการจัดการเรียนรู้ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ร้องบรรเลงเป็นเพลงไทย

เรื่อง เพลงไทย 2 ชั้น

รหัสวิชา ศ32103

ชื่อรายวิชา ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วเคราะห์ วิพากษ์ วิจรณ์คุณค่าดนตรีถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.4-6/2 จำแนกประเภทและรูปแบบของวงดนตรีไทยและสากล

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เพลงลาวดวงเดือน เป็นเพลงอัตร่าจังหวะ 2 ชั้น สำเนียงลาว เป็นผลงานนิพนธ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม เมื่อราว พ.ศ. 2466 เพื่อรำลึกถึงเจ้าหญิงชมชื่น เจ้านายฝ่ายเหนือซึ่งเป็นพระธิดาของเจ้าราชสัมพันธ์วงศ์กับเจ้าคำย่น เพลงที่แต่งนี้ประทานชื่อว่า “ลาวดำเนินเกวียน” แต่ด้วยเนื้อร้องที่ขึ้นต้นว่า “ดวงเดือน” ทำให้นักดนตรีและคนทั่วไปเรียกว่า “ลาวดวงเดือน”

เพลงเต่ากินผักบุ้ง เป็นเพลงอัตร่าจังหวะ 2 ชั้นทำนองเก่าเป็นเพลงสมัยอยุธยาตอนปลาย ใช้หน้าทับปรบไถ่ มี 3 ท่อน อยู่ในประเภทเพลงลา หมายถึง เพลงที่ผู้ขับร้องและบรรเลงแสดงเป็นอันดับสุดท้ายก่อนที่การแสดงจะจบลง ซึ่งเป็นไปตามแบบแผนของการแสดงกิจกรรมการบรรเลงดนตรีไทย

สาระการเรียนรู้

- อธิบายรูปแบบประวัติเพลงลาวดวงเดือนและเพลงเต่ากินผักบุ้งได้
- อธิบายลักษณะเพลงไทย 2 ชั้นได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการคิด	1. มุ่งมั่นในการทำงาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1-2

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนชมวิดีโอการแสดงนาฏศิลป์ชุดฟ้อนดวงเดือน ครูให้นักเรียนอธิบายความรู้สึก จากการแสดง

ที่ได้รับชม

ขั้นสอน

1. ครูนำเสนอเนื้อหาเรื่อง เพลงลาวดวงเดือน โดยใช้โปรแกรมนำเสนอ (PowerPoint) เรื่อง ร้องบรรเลง เป็นเพลงไทย (เพลงลาวดวงเดือน) ประกอบการสอน ว่าเป็นเพลงอัตราจังหวะสองชั้น สำเนียงลาว เป็นผลงานนิพนธ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม เมื่อราว พ.ศ. 2466 เพลงที่แต่งนี้ประทานชื่อว่า “ลาวดำเนินเกวียน” แต่ด้วยเนื้อร้องที่ขึ้นต้นว่า “ดวงเดือน” ทำให้นักดนตรีและ คนทั่วไปเรียกว่า “ลาวดวงเดือน”

2. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง เพลงเต่ากินผักบุ้ง โดยใช้โปรแกรมนำเสนอ (PowerPoint) เรื่อง ร้องบรรเลง เป็นเพลงไทย (เพลงเต่ากินผักบุ้ง) ประกอบการสอนว่า เป็นเพลงอัตราจังหวะ 2 ชั้น ทำนองเก่าสมัยอยุธยาตอนปลาย ใช้หน้าทับปรบไก่ มี 3 ท่อน อยู่ในประเภทเพลงลา ใช้บรรเลงในลำดับสุดท้ายของการแสดง โบราณจารย์จัดเพลงนี้ไว้ในเพลงช้าเรื่อง เต่ากินผักบุ้ง ประกอบด้วยเพลงหลายเพลง เช่น เต่ากินผักบุ้ง เต่าเงิน ภายหลังมาร้องส่งเป็นเพลงลา

3. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่ 6 เรื่องเพลงไทย 2 ชั้น

4. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เพลงไทย 2 ชั้น

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยครูตั้งคำถามเพื่อประเมินความรู้หลังเรียน

สื่อ

1. PowerPoint เรื่อง เพลงลาวดวงเดือน

2. PowerPoint เรื่อง เพลงเต่ากินผักบุ้ง

แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี 5

การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สาระสำคัญ - เพลงไทย 2 ชั้น	- ใบงานเรื่องเพลงลาวดวงเดือนและเพลงเต่ากินผักบั้ง	- ใบงานเรื่องเพลงลาวดวงเดือนและเพลงเต่ากินผักบั้ง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
ตัวชี้วัด ม.4-6/5 ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิคการแสดงออกและคุณภาพการแสดง	- ใบงานเรื่องเพลงลาวดวงเดือนและเพลงเต่ากินผักบั้ง	- ใบงานเรื่องเพลงลาวดวงเดือนและเพลงเต่ากินผักบั้ง	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะ - มีวินัย	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สมรรถนะ 1. ความสามารถในการคิด	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบประเมินสมรรถนะรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจ

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. อธิบายประวัติเพลงลาวดวงเดือนและเพลงเต่ากินผักบุงได้			
2. อธิบายลักษณะเพลงไทย 2 ชั้นได้			
รวม			

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
อธิบายประวัติและลักษณะเพลง 2 ชั้นได้	อธิบายประวัติและลักษณะเพลง 2 ชั้นได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	อธิบายประวัติและลักษณะเพลง 2 ชั้นได้ถูกต้อง	อธิบายประวัติและลักษณะเพลง 2 ชั้นได้เพียงบางส่วน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบประเมินใบงาน

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ความถูกต้องของเนื้อหา			
2. ตอบคำถามครบทุกประเด็น			
3. ความกระชับของคำตอบ			
รวม			

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหาที่เลือกมาตอบตรงกับคำถามและชัดเจน	เนื้อหาที่เลือกมาตอบตรงกับคำถาม	เนื้อหาที่เลือกมาตอบไม่ตรงกับคำถาม
2. ตอบคำถามครบทุกประเด็น	ตอบคำถามครบทุกประเด็น	ตอบคำถามตรงเพียงบางส่วน	ตอบไม่ตรงกับคำถาม

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เพลงไทย 2 ชั้น

คำชี้แจง ผู้สอนประเมินพฤติกรรมของนักเรียน แล้วเขียนตัวเลข 3,2,1 และ 0 ลงในช่องว่างที่ตรงกับค่าระดับคะแนน

เกณฑ์การประเมิน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง ปานกลาง

0 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	คุณลักษณะที่ 6
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

หมายเหตุ

1. รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ชื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ
9. กล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม

คุณลักษณะที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัดที่ 6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

พฤติกรรมบ่งชี้	3	2	1	0
ตามข้อ 6.1	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นภายในเวลาที่กำหนด	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

แบบสังเกตสมรรถนะของผู้เรียนรายบุคคล
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2
เกณฑ์การประเมิน

3 หมายถึง ดีมาก 2 หมายถึง ดี 1 หมายถึง ปานกลาง 0 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	สมรรถนะที่ 1
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

หมายเหตุ

- 1. ความสามารถในการสื่อสาร
- 2. ความสามารถในการคิด
- 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนคติของตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน

พฤติกรรมบ่งชี้	3	2	1	0
1. มีเขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ จากการที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้	อธิบายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงไทย 2 ชั้นอย่างถูกต้องครบถ้วน	อธิบายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงไทย 2 ชั้นถูกต้อง	อธิบายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงไทย 2 ชั้นได้เพียงบางส่วน	คัดลอก ข้อมูล ข่าวสาร ผู้อื่นโดย ไม่มีการสืบค้น

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ ผู้สอน